ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

ΕΧΩ ὑπ' ὄψει μου δύο ἄρθρα τοῦ καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ προϊσταμένου τῶν Ἀνακτόρων ἀγομαγοῦ κ. Κοτσώνη περὶ νηστείας. Εἰς τὸ πρῶτον ἐκφράζει ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν ἀλγεινὰς ἀνιδιαζομένην κνίσσαν τῶν ψημένων κρεάτων, περὶ τὴν πλατείαν Ὁμονοίας τῶν Ἀθηνῶν, ἀκόμη καὶ τὴν Καθαρὰν Δευτέραν, ἐνῶ παλαιότερα τὰ κρέατα ἐξηφανίζοντο καὶ ἀπὸ τὰ κρεοπωλεῖα. Καὶ ἀναφέρεται εἰς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον (πρὸς Κορινθίους α' ἐπιστολή, 13) ὁ ὁποῖος ἔλεγεν ὅτι πρέπει νὰ προσέχωμεν μήπως ἡ συμπεριφορά μας σκανδαλίζη τοὺς ἄλλους. Καὶ σχολιάζει ὁ κ. καθηγητὴς: Ἐσκέφθης ὅτι ὁ ἁπλοϊκώτερος, ὁ ὁποῖος θὰ σὲ ἴδῃ νὰ καταλύῃς τὴν νηστείαν κατὰ τὸν προκλητικὸν αὐτὸν τρόπον εἶναι δυνατὸν νὰ σκεφθῇ ὡς ἑξῆς: Ἀφοῦ ὁ τάδε, ποὺ εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ τὰ πράγματα καλύτερα ἀπὸ ἐμέ, ὄχι μόνον δὲν τηρεῖ ἀλλὰ καὶ περιφρονεῖ τὴν νηστείαν, σημαίνει ὅτι ἡ νηστεία δὲν εἶναι τίποτε. Ἀλλὰ καὶ τότε καὶ τὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖ ἡ θρησκεία μας μήπως καὶ αὐτὰ εἶναι χωρὶς ὁποιανδήποτε σημασίαν, καὶ συνεπῶς μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ τὰ ἀκαταπατῶμεν; Καὶ προχωρεῖ τότε ἡ καταπάτησις εἰς τὰ «βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν» (Ματθ. κγ', 23)... ὁπότε φθάνομεν αἰσίως εἰς τὸ γενικὸν ξήλωμα τῶν πάντων, μικρῶν καὶ μεγάλων, σημαντικῶν καὶ ἀσημάντων, διὰ τὸ ὁποῖον κατόπιν δὲν ἀποκλείεται νὰ διαμαρτυρώμεθα καὶ ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι εἰμεθα μεταξὺ ἐκείνων. Νὰ ἔδωκαν τὴν πρώτην ὤθησιν εἰς τὸ γενικὸν ἠθικὸν κατατρακύλισμα».

Ἡ ἄποψις αὐτὴ εἶναι, πράγματι ἐνδιαφέρουσα. Πῶς, ὅμως, θὰ ἦτο δυνατὸν ὅσοι θέλουν νὰ φάγουν ψητό, νὰ τὸ πράξουν χωρὶς νὰ σκανδαλίσουν τὸν ἀδελφόν των; Τὰ καταστήματα νὰ σερβίρουν κουφά; Πῶς; Νὰ μὴ λειτουργοῦν; Μίαν ἡμέραν, τὴν Καθαρὰν Δευτέραν, ἔστω, δὲν θὰ ἦτο ζήτημα. Ἀλλά, ὅλην τὴν «Σαρακοστήν»; Καὶ τὰ ἐστιατόρια; Νὰ σερβίρουν κρέας κουφά, ὅπως τὸ κρασί—στὰ κρυφά; τοῦ τσαγιοῦ— κατὰ τὴν ἡμέρα τῶν ἐκλογῶν;

□

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ἄρθρον παίρνει τὴν ἄλλην ἄποψιν. Τὸ ποῶν τὸν ὑποστηρίζεν, ὅπως εἴδαμε, ὅτι ὁ τρώγων, δὲν πρέπει νὰ τρώγῃ ἐπιδεικτικῶς, γιὰ μὴ σκανδαλίζῃ τὸν μὴ τρώγοντα. Τὸ δεύτερον τονίζει ὅτι ὁ μὴ τρώγων δὲν πρέπει νὰ κατακρίνῃ τὸν τρώγοντα. «Ἡ νηστεία— γράφει ὁ κ. καθηγητὴς— δὲν ἀποτελεῖ σκοπόν, ἀλλὰ μέσον. Εἶναι μία ἄσκησις. Ὅπως, δηλαδή, μία στρατιωτικὴ μονάς, ὅταν ἔχει ἀσκήσεις, ὡς ἀντικειμενικὸν σκοπὸν δὲν ἔχει τὸν προσβαλλόμενον ἄμεσον εἰς αὐτὴν σκοπόν, ἀλλὰ τὴν γενικωτέραν ἄσκησιν διὰ τὰς μάχας, τὰς ὁποίας θὰ ἔχῃ τυχὸν εἰς τὸ μέλλον νὰ διεξαγάγῃ, τοιουτοτρόπως καὶ ἡ νηστεία καὶ αἱ ἄλλαι πνευματικαὶ ἀσκήσεις, εἶναι τὰ μέσα, ποὺ ὡς ἀντικειμενικὸν σκοπὸν ἔχουν τὴν γενικωτέραν ἐγκράτειαν. Ἂν λοιπόν, ἀφ' ἑνὸς μὲν κατορθώσωμεν νὰ συγκρατήσωμεν τὴν πεῖναν, ποὺ ἀσκοῦν τὰ γευστικά μας ὄργανα ἐπάνω εἰς τὴν θέλησίν μας, ἀφίνομεν ὅμως ἀφ' ἑτέρου ἀχαλίνωτον τὴν ψυχήν μας διὰ νὰ κατηγορῶμεν καὶ νὰ κατακρίνωμεν ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δι' ἕνα οἱονδήποτε λόγον δὲν ἐτήρησαν ἢ δὲν τηροῦν τὴν νηστείαν, τότε πιθανὸν μὲν νὰ κερδίζωμεν εἰς τὴν συγκεκομένην ἄσκησιν, ἀλλὰ ἠττώμεθα εἰς ἀληθινὰς μάχας μὲ τὸν ἐχθρόν».

□

Η ΝΗΣΤΕΙΑ εἶναι, βέβαια, ὠφέλιμος. Εἶναι χωρὶς ἀμφιβολίαν ὁ χαλινὸς τοῦ σώματος, τῆς ψυχῆς δὲ ἄσκησις ὑψηλὴ καὶ ἐπαινετή. Ὁ Μέγας ποιμὴν καὶ Ἱεράρχης τῆς Ἐκκλησίας Βασίλειος λέγει: «Ὁρᾶτε τί ποιεῖ ἡ νηστεία καὶ νόσους θεραπεύει καὶ ρεύματα σωματικὰ ξηραίνει καὶ δαίμονας ἐκβάλλει καὶ τὸν νοῦν λαμπρότερον ποιεῖ καὶ καρδίαν καθαρὰν καὶ σῶμα ἡγιασμένον». Καὶ ἡ τήρησις τῆς νηστείας, ὡς τοῦτο, πέραν τῆς σωματικῆς ὠφελείας, ἐπιφέρει καὶ ὠφέλειαν πνευματικήν. Χρειάζονται καὶ οἱ τύποι, «τὰ Σάββατα», ἐπὶ παραδείγματι. Ὅπως λέγει καὶ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ὁμιλεῖ ὁ Κύριος: «Ὅσοι ἂν φυλάξωνται τὰ Σάββατά μου καὶ ἐκλέξωνται ἃ ἐγὼ θέλω καὶ ἀντέχωνται τῆς διαθήκης μου, δώσω αὐτοῖς ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ ἐν τῷ τείχει μου τόπον ὀνομαστόν»...

□

ΕΧΕΙ ὅμως ὁ Ἡσαΐας μίαν ὡραίαν περικοπὴν διὰ τὸ εἶδος τῆς νηστείας, ποὺ προτιμᾶ ὁ Θεός, νηστείας πνευματικῆς καὶ ψυχικῆς, κυρίως, νηστείας ἡ ἀποφυγὴ τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ ἀδίκου, ὄχι τοῦ φαγητοῦ τούτου ἢ ἐκείνου. Ὁ Ἡσαΐας φαντάζεται τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως, ὅταν θὰ ἐμφανισθοῦν μὲ σκυφὰ ἀνθρωποι διὰ νὰ ὁμιλήσουν περὶ τῆς συμπεριφορᾶς των. Δὲν ἐνηστεύσαμε ἢ δὲν μᾶς εἶδες; Καὶ θὰ ἀπαντήσῃ ὁ Κύριος: «Οὐ ταύτην τὴν νηστείαν ἐξελεξάμην καὶ ἡμέραν ταπεινοῦν ἄνθρωπον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· οὐδ' ἂν κάμψῃς ὡς κρίκον τὸν τράχηλόν σου καὶ σάκκον καὶ σποδὸν ὑποστρώσῃ, οὐδ' οὕτω καλέσετε νηστείαν δεκτήν». Δηλαδὴ ὁ Θεὸς δὲν τὴν ὑπολογίζει, οὔτε τὴν δέχεται αὐτὴν τὴν νηστείαν, τὴν σωματικὴν μόνον, τὴν γαστρικήν. Δὲν πάει νὰ νηστεύετε τὰ φαγητὰ καὶ νὰ κάνετε μεγάλες μετάνοιες, νὰ κουλουριάζετε τὸ σῶμα σας καὶ ἄλλους θεατρινισμοὺς ἀσκητικοὺς νὰ κάνετε, ὅπως νὰ ρίχνετε στάχτη στὰ μαλλιά σας, δὲν πάει νὰ τὰ κάνετε ὅλα αὐτά, ὁ Κύριος δὲν τὰ ὑπολογίζει, διότι δὲν ἐννοεῖ αὐτὴν τὴν νηστείαν. «Οὐχὶ τοιαύτην νηστείαν ἐγὼ ἐξελεξάμην, λέγει Κύριος, ἀλλὰ λύε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διάλυε τὰ βαρέα φορτία, ἀπόστελλε δυναστευομένους ἐν ἀφέσει καὶ πᾶσαν συγγραφὴν ἄδικον διάσπα, διάθρυπτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου καὶ πτωχοὺς ἀστέγους εἴσαγε εἰς τὸν οἶκον σου, ἐὰν ἴδῃς γυμνὸν περίβαλε... Τότε ῥαγήσεται πρωΐ τὸ φῶς σου, καὶ τὰ ἰάματά σου ταχὺ ἀνατελεῖ, καὶ προπορεύσεται ἔμπροσθέν σου ἡ δικαιοσύνη σου...».

Δὲν νομίζω ὅτι χρειάζεται μετάφρασις ἁπλουστέρα, διότι θὰ ἐμειοῦτο ἡ ὁμορφιὰ τοῦ ἀρχαίου κειμένου.

□

ΤΕΛΟΣ ἐπανέρχομαι εἰς τὸν καθηγητὴν κ. Κοτσώνην, λέγοντα: «Οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι νομίζουν ὅτι εἶναι ἐν τάξει εἰς τὰς σχέσεις των μὲ τὸν Θεὸν καὶ καταχρίνουν τοὺς ἄλλους, δὲν εἶναι καθόλου εὐάρεστοι ἐνώπιόν Του. Δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὰς νηστείας καὶ τὰς ἄλλας εὐσεβεῖς ἐκδηλώσεις τοῦ Φαρισσαίου, τὰς ὁποίας ρητῶς ἀπεδοκίμασεν ὁ Κύριος, διότι δὲν συνωδεύοντο ἀπὸ τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς ἄλλους. Ὅτι ζητεῖ ὁ Κύριος, ὡς προϋπόθεσιν διὰ νὰ εἴμεθα εὐάρεστοι ἐνώπιόν Του καὶ νὰ εὑρισκώμεθα εἰς ἀγαθὰς σχέσεις μαζί Του εἶναι ἡ ἀγαθοποιΐα, ἡ δικαιοκρισία, ἡ εὐθύτης καὶ τὸ συμπλήρωμα, ἡ κορωνὶς καὶ ἀγακεφαλαίωσις ὅλων τῶν ἀρετῶν, ἡ ἀγάπη».

Φοβοῦμαι, ὅμως, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀγάπη εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν λεγομένων Χριστιανῶν καὶ ἰδίως εἰς ἐκείνους, ποὺ προβάλλονται ὡς Χριστιανοί, μὰ κάτι ἄλλο. Ἔγω ἀκούσει δι' ἕνα τέτοιο πρόσωπον γαακτηρισμὸν ἐπιγραμματικόν: «Πλήρης χριστιανικῆς κακίας». Φυσικά, ἡ κακία δὲν πηγάζει ἀπὸ τὸν Χριστιανισμὸν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν Χριστιανισμὸν τῶν Χριστιανῶν. Προσέξατε τὴν διάκρισιν καὶ θὰ ἴδητε τὴν ἐπιτυχίαν, τὴν εὐστοχίαν τοῦ ἐπιγράμματος.

□

ΟΙΔΙΟΣ ὁ καθηγητὴς κ. Κοτσώνης δέχεται ὅτι παρατηρεῖται «σκληρότης καὶ στυγνότης» εἰς πολλοὺς Χριστιανούς τὸ ὄνομα. «Εἶναι παρατηρημένον— γράφει— ὅτι οἱ περιπίπτοντες εἰς τὴν κατάκρισιν, καταντοῦν εἰς μίαν σκληρότητα καὶ στυγνότητα, τὴν ὁποίαν σπανίως συναντᾶ κανεὶς εἰς ἄλλα, μὴ θρησκευόμενα ἄτομα. Ἀποχωρίζουν τὸν ἑαυτόν των ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους, τοὺς ὁποίους θεωροῦν ὡς καύσιμον ὕλην διὰ τὴν γέενναν τοῦ πυρὸς καὶ δὲν παραλείπουν οὐδεμίαν εὐκαιρίαν, νὰ ἐπιδείξουν αὐτὴν των τὴν σκληρότητα ὅσον τὸ δυνατὸν ἐντονώτερον. Ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ πέσῃ εἰς τὰ χέρια των...

Ἴσως αὐτὴ ἡ περικοπὴ ταιριάζει «γάντι» εἰς μερικοὺς ἐκτῶν... ἀντικαραναβαλιστῶν, ποὺ θεωροῦν τοὺς ἄλλους ὡς «καύσιμον ὕλην διὰ τὴν γέενναν τοῦ πυρός». Ὥστε, καλὸν θὰ εἶναι νὰ ἔλθουν εἰς μετάνοιαν, μαζὶ μὲ τοὺς καραναβαλιστάς — καὶ ὁ Κύριος γνωρίζει τίς ὁ χειρότερον ἁμαρτήσας...

Ο ΣΥΜΠΟΛΙΤΗΣ

Ἄνευ προκαταβολῆς καὶ ΜΕ ΜΗΝΙΑΙΑΣ ΔΟΣΕΙΣ
ΕΠΙΠΛΑ
Παντὸς ρυθμοῦ
ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ
Οἰκοδομῶν - Καταστημάτων
ΜΗΧΑΝΟΞΥΛΟΥΡΓΙΚΗ
ΝΙΚΟΛ. ΓΚΙΤΣΗΣ
Ἐργοστάσιον ΤΕΡΜΑ ΤΕΡΨΗΣ
ΤΗΛΕΦ. 56-86 - ΠΑΤΡΑΙ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9ην π.μ ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγ. Γεωργίου (Μιντιλογλίου) 40θήμερον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ πολυαγαπημένου μας συζύγου, πατρός, ἀδελφοῦ, θείου καὶ πάππου

ΣΩΤΗΡΙΟΥ Κ. ΜΑΜΑΣΗ

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του ὅπως προσέλθωσι καὶ ἑνώσωσι μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἡ σύζυγος: Ἀγγελική. Τὰ τέκνα: Μαρία Μαμάση, Ἀνδρέας Μαμάσης, Κωνσταντῖνος καὶ Ζωὴ Μαμάση, Μάκης καὶ Κικὴ Μαμάση, Ἑλένη καὶ Πολύβιος Τσιμπρῆς. Οἱ ἀδελφοί. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ ἔγγονοι.

ΚΩΣΤΑΣ Ι. ΧΑΡΙΤΑΤΟΣ, ἐργολάβος κηδειῶν, Κορίνθου 248, τηλ. 20—06 καὶ 44—68

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν 14ην Μαρτίου 1964 καὶ ὥραν 9.30΄ π.μ. ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίου Διονυσίου 40θήμερον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς προσφιλοῦς μας συζύγου, μητρὸς καὶ μάμμης

ΜΑΡΙΑΣ ΣΤ. ΣΙΔΕΡΑΚΗ

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην της ὅπως προσέλθωσι καὶ ἑνώσωσι μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ὁ σύζυγος. Τὰ τέκνα. Οἱ ἔγγονοι. Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς.

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9ην π.μ. ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίου Νικολάου (Μετόχι) 40θήμερον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς λατρευτῆς μας συζύγου, μητρός, ἀδελφῆς καὶ ἀνεψιᾶς

ΒΙΟΛΕΤΤΑΣ ΒΑΣΙΛ. ΚΑΡΑΤΣΗ

ΕΤΩΝ 54

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην της ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσωσι μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ὁ σύζυγος: Βασίλειος Καράτσης. Τὰ τέκνα: Ἀργύριος, Τάκης, Εὐάγγελος. Οἱ ἀδελφοί: Δημήτριος καὶ Παρασκευὴ Μπετενιώτη, Ἀντώνιος καὶ Κλεοπάτρα Ἀθανασοπούλου, Ἰωάννης καὶ Παναγιώτα Θανασούλια. Οἱ θεῖοι. Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς.

ΚΩΣΤΑΣ Ι. ΧΑΡΙΤΑΤΟΣ, ἐργολάβος κηδειῶν, Κορίνθου 248, τηλ. 20—06 καὶ 44—68

ΚΗΔΕΙΑ

Τὸν λατρευτόν μας σύζυγον, πατέρα, υἱόν, ἀδελφὸν καὶ ἀνεψιὸν

ΓΕΩΡΓΙΟΝ Δ. ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΝ

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΝ, ΕΤΩΝ 35

θανόντα χθὲς κηδεύομεν σήμερον Σάββατον καὶ ὥραν 10ην π.μ. ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος.

Ἡ τεθλιμμένη σύζυγος: Χριστίνα. Ἡ θυγάτηρ: Βασιλική. Οἱ γονεῖς: Δημήτριος καὶ Βασιλικὴ Νικολακοπούλου, Ἠλίας καὶ Δήμητρα Παπαδοπούλου. Οἱ ἀδελφοί: Χρυσοῦλα καὶ Ἰωάννης Θάνου, Γεώργιος, Στάθης, Παναγιώτης Παπαδόπουλοι. Οἱ θεῖοι. Οἱ ἐξάδελφοι.

ΚΩΣΤΑΣ Ι. ΧΑΡΙΤΑΤΟΣ, ἐργολάβος κηδειῶν, Κορίνθου 248 τηλ. 20—06 καὶ 44—68

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

Αὔριον Κυριακὴν τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ὥραν 10 π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Πολιούχου ἡμῶν Ἁγίου Ἀνδρέου τελοῦμεν μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἀειμνήστων:

ΙΕΡΕΩΝ, ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΩΝ, ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΩΝ, ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ, ΙΕΡΟΨΑΛΤΩΝ, ΝΕΩΚΟΡΩΝ, ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ, ΔΩΡΗΤΩΝ, ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ, ΑΦΙΕΡΩΤΩΝ καὶ ΕΝΟΡΙΤΩΝ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου.

Παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην αὐτῶν ὅπως προσέλθουν καὶ συνενώσωσι μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

ΕΚ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9.30 π.μ. ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίας Φωτεινῆς ἐτήσιον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ πολυαγαπημένου μας συζύγου, πατρός, ἀδελφοῦ, θείου καὶ πάππου

ΓΑΒΡΙΗΛ ΑΡ. ΒΑΤΙΔΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΤΕΒΕ

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσωσι μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἡ σύζυγος: Εὐγενία. Τὰ τέκνα: Ρόζα καὶ Ἐμμανουὴλ Φλώρου, Ἀριστείδης καὶ Ντίνα, Γεώργιος καὶ Χρυσοῦλα, Χρῆστος καὶ Ἄννα, Ἀγησίλαος καὶ Διονυσία, Δημήτριος, Μιχαήλ καὶ ἡ μνηστή Χριστίνα, Ἰωάννης, Ὄλγα, Δανάη Βατίδη, Μαίρη καὶ Ἀνδρέας Καπετάνιος. Οἱ ἀδελφοί. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ ἔγγονοι.

Ἰδιαίτεραι προσκλήσεις δὲν θὰ σταλοῦν.

ΚΩΣΤΑΣ Ι. ΧΑΡΙΤΑΤΟΣ, ἐργολάβος κηδειῶν, Κορίνθου 248, τηλ. 20—06 καὶ 44—68

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 10ην π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Εὐαγγελιστρίας 40θήμερον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ πολυαγαπημένου μας συζύγου, πατρός, ἀδελφοῦ, θείου καὶ πάππου

ΣΤΕΦΑΝΟΥ Δ. ΖΑΦΕΙΡΗ

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του, ὅπως προσέλθωσι καὶ ἑνώσωσι μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἡ σύζυγος: Αἰκατερίνη. Τὰ τέκνα: Δημήτριος Ζαφείρης, καθηγητὴς μουσικῆς, Κωνσταντῖνος καὶ Πολυξένη Ζαφείρη, Ἑλένη καὶ Σπυρίδων Σταματογιάννης. Οἱ ἀδελφοί. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ ἔγγονοι.

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9.30΄ π.μ. ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίου Δημητρίου Προαστίου ἐτήσιον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς προσφιλοῦς μας μητρός, ἀδελφῆς, θείας καὶ μάμμης

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ Γ. ΓΙΟΒΑ

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην της ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Τὰ τέκνα. Οἱ ἀδελφοί. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ ἔγγονοι.

Ἰδιαίτεραι προσκλήσεις δὲν θὰ σταλοῦν.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Πάντας τοὺς ὁπωσδήποτε συμμετασχόντας εἰς τὸ πένθος μας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς ἀγαπημένης μας ἀδελφῆς καὶ θείας

ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΑΣ χήρας Κ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ ΜΑΛΑΚΟΥΤΑ

θερμῶς εὐχαριστοῦμεν.

Αἱ οἰκογένειαι: Δημητρίου Ἀνδρέου, Δημητρίου Παπαφιλιππόπουλου, ἀστυνόμου, Φιλίππου Παπαφιλιππόπουλου, Γεωργίου Στασινοπούλου, Εὐθυμίου Πετόνη, Γεωργίου Θεοδωρακόπουλου, Γεωργίου Γκούνη, Λουκᾶ Καπράλου καὶ οἱ Γεώργιος καὶ Ἠλίας Ἀνδρέου.

ΜΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

ΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑΙ ΧΩΡΑΙ ΕΟΡΤΑΖΟΥΝ αὔριον τὴν ἐπέτειον τῆς γεννήσεως τοῦ συγγραφέως Μαξίμου Γκόρκυ

Η ΠΟΛΥΤΑΡΑΧΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ

Γιορτάζεται αὔριον ἡ ἐπέτειος τῶν γενεθλίων τοῦ μεγάλου Ρώσσου πεζογράφου καὶ μαρτυρικοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου, τοῦ Μαξίμου Γκόρκυ, σὲ ὅλες τὶς χῶρες τοῦ Ἀνατολικοῦ Συνασπισμοῦ. Ὁ Γκόρκυ ποὺ τὸ πραγματικό του ὄνομα εἶναι Ἀλέξης Πέλκωφ, ἐγεννήθηκε στὸ Νιὸν — Νοβγκοροντ, στὰ 1869. Ὁ πατέρας του ἦταν ταπετσιέρης. Πέντε χρονῶν ὁ Γκόρκυ ἔμεινε χωρὶς πατέρα. Καὶ τέσσαρα χρόνια ἀργότερα ἔχασε καὶ τὴ μητέρα του.

Ὁ παπποῦς του ποὺ τὸν προστάτευε, τὸν ἔβαλε σ' ἕνα τσαγκαράδικο. Μὲ τὸ ζῆλο ποὺ ἔδειξε πολὺ νωρὶς γιὰ τὰ γράμματα (αὐτὸν τὸν ζῆλο ποὺ ψάχνουμε δυστυχῶς νὰ τὸν βροῦμε σήμερα σὰν σπάνιο φαινόμενο πρὸ πάντων στὰ εὔπορα παιδιά), ὁ Γκόρκυ ἔμαθε νὰ διαβάζῃ καὶ γράφῃ. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ μερακάματο στὸ τσαγκαράδικο ἦταν μικρό, ὁ Γκόρκυ ἀναγκάσθηκε νὰ ζητήσῃ δουλειὰ κοντὰ σ' ἕνα ἰχνογράφο —σχεδιαστὴ κι' ὕστερα σ' ἕνα εἰκονογράφο. Ἀλλ' οὔτε καὶ πλάϊ σ' αὐτοὺς πρόκοψε κι' ἔπρεπε νὰ ὑποχρεωθῆκε νὰ πάῃ βοηθὸς μαγείρου σ' ἕνα καράβι.

Ἡ ἐφιαλτικὴ αὐτὴ ἀναζήτησι ἑνὸς μερακαμάτου τῆς ἀνθρωπιάς θυμίζει τὴν ἀνεκδιήγητη περιπέτεια ἑνὸς ἄλλου πνευματικοῦ ἀνθρώπου παγκοσμίου φήμης, τοῦ νορβηγοῦ Κνοὺτ Κάμψουν. Ὡς τὰ ἑξῆντα του χρόνια λίμαζε τὸ ψωμάκι κι' ἔκανε καὶ τὸν ἀχθοφόρο ἀκόμη γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ψευτοπεράσῃ. Κι' ὅταν στὴ μεγάλη αὐτὴ ἡλικία ἄρχισε ν' ἀποδίδῃ τὸ ἔργο του. ὁ Κάμψουν, τσα κισμένος ἀπὸ τὴ ζωὴ συχνόλεγε μὲ πικρία:

—Τί νὰ τὰ κάνω τὰ λεφτὰ τόσο ἀργὰ ποὺ μοῦ ἦλθαν;

⁂

Ἦταν στὰ 16 χρόνια του ὁ Μάξιμος Γκόρκυ, ὅταν ὁ ζῆλος του νὰ γευθῆ ὅσο μπορούσε περισσότερο τοὺς καρποὺς τῆς γνώσης, τοῦγινε μιὰ μανία πραγματική. Ἀλλὰ πῶς νὰ σπουδάσῃ, ποὺ χρειαζόταν χρήματα;

Σηκώνεται καὶ πάει στὸ Καζάν, ὅπου εἶχε ἀκούσει πὼς ἡ ἐκπαίδευσι παρεχόταν δωρεάν. Ἀλλ' ἐκεῖ βλέπει πὼς τὸ πρόβλημα γιὰ τὴ μόρφωσι ἑνὸς νέου ἦταν ἄλυτο. Κι' ἀναγκάζεται νὰ ζητήσῃ δουλειὰ σ' ἕνα ὑπόγειο Ψωμάδικο.

Οἱ ὅροι τῆς ἐργασίας τοῦ Γκόρκυ, στὸ ὑπόγειο ἀρτοποιεῖο ἦταν πραγματικὰ ἐφιαλτικοί. Βαρειὰ δουλειὰ καὶ συνθῆκες ἀνθυγιεινές, ποὺ τὶς ἔχει περιγράψει στὸ περίφημο διήγημά του «Εἴκοσι ἕξ καὶ μία». Εἶναι τὸ δράμα τῶν εἰλώτων προλετάριων ποὺ δουλεύονε στὰ κατάβαθα τῆς γῆς κι' ἀπὸ κεῖ ξαγναντεύουνε τὴν αἰσιόδοξη ἐμφάνιση μιᾶς ἐργατριούλας ποὺ σκαρπίζει τὰ νειάτα καὶ τὴ χαρὰ στὴ μαύρη ζωή τους.

Ἀλλ' ἐκεῖ, ὁ Γκόρκυ μ' ὅλη τὴ φοβερὴ κούρασι, καταφέρνει καὶ βρίσκει καιρὸ γιὰ νὰ προχωρήσῃ στὶς μελέτες του. Διαβάζει ἀχόρταγα. Τὸ βιβλίο γι' αὐτὸν εἶναι ἡ μόνη τέρψι, ἡ διαφυγή, οἱ καινούργιοι οὐρανοί..

Ἐκεῖ στὸ Καζὰν ἐγνώρισε ὁ Γκόρκυ ὅλες τὶς μορφὲς τοῦ ἀνθρώπινου ξεπεσμοῦ! Ἀλλὰ χρειαζόταν τὸ μάτι κι' ἑνὸς ἀφανάτιστου παρατηρητοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἀνατόμου γιὰ νὰ σπουδάσῃ ὅλο τὸν κόσμο αὐτὸν τῶν ἀνθρώπινων ἐρειπίων καὶ τῆς φοβερώτερης καπάντιας. Καὶ ὁ Γκόρκυ ἦταν προικισμένος γιὰ τὴν ἀνώτερη καὶ χωρὶς καμμιὰ δημαγωγία αὐτὴ ἐποπτεία.

Ἀπὸ κεῖ ἔχει ἐμπνευσθῆ καὶ τὸ περίφημο βιβλίο του «Πρώην ἄνθρωποι». Ὁ Γκόρκυ πάει ὕστερα φορτωτὴς σ' ἕνα καράβι γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν βαρειά, τὴν πνιγηρὴ ἀτμόσφαιρα τῆς σκόνης, τῆς ὑγρασίας, τῆς ἀκαθαρσίας καὶ τοῦ σκοταδιοῦ ποὺ ἀπλωνόταν στὸ ὑπόγειο ἀρτοποιεῖο. Ἀλλ' ὅλη αὐτὴ ἡ ταλαιπωρία μαζὶ μὲ τὴν καταπιεστικὴ δουλειὰ τοῦ φορτωτῆ, τὸ ἰσχνὸ μερακάματο καὶ οἱ ἀπογοητεύσεις του στὴ μόρφωσί του, τὸν φέρνουν στὸ ἀδιέξοδο...

Γυρίζει τὸ πιστόλι, ποὺ βρῆκε κατὰ πάνω του γιὰ νὰ τερματίσῃ τὰ βασανισμένη ζωή του. Εὐτυχῶς ἡ σφαῖρα τόν... λυπήθηκε ...Γ ιατρεύεται σύντομα ἀπὸ τὸ τραῦμα του, καὶ ξαναγυρίζει στὴν πατρίδα του, ὅπου τὸν προσλαμβάνει γραμματέα του ἕνας μορφωμένος δικηγόρος. Τὸ ἀνήσυχο, τὸ μποέμικο πνεῦμα του, ὡστόσο, τὸν κάνει νὰ ξαναζητήσῃ τὰ ταξίδια, τὴν ἀλλαγή. Εἶναι καὶ μανιώδης πεζοπόρος, ἄλλωστε. Γυρίζει πεζῆ τὴ Ρωσία ὁλόκληρη. Πάει στὸν Καύκασο. Κι' οἱ τσέπες του εἶναι γεμᾶτες σημειώσεις. Ὅ,τι βλέπει τὸ σημειώνει, τὸ μελετᾶ. Βγάζει τὰ χρήσιμα συμπεράσματα του. Γι' αὐτὸ τὸ ἔργο του εἶναι ἀληθινό. Γιατὶ ἔχει βγῆ μέσα ἀπὸ τὴ ζωή. Δὲν εἶναι... φρασεοκαπία ἢ κονταροκτυπήματα τοῦ... γραφείου!

⁂

Ὕστερα ὅμως ἀπ' ὅλες αὐτὲς τὶς πικρίες ποὺ ἐπότισεν ἡ ζωὴ τ